

DOKUMENTACJA PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH OBSZARU NATURA 2000 PLB280011 LASY SKALISKIE W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Finansowanie w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 –2013, działania 5.3 „Opracowywanie planów ochrony”.

Warszawa, grudzień 2012

Autorzy opracowania:

dr Zdzisław Cichocki – koordynator projektu

dr Jan Borzyszkowski – kierownik zespołu ekspertów, komunikacja społeczna

dr Łukasz Chachulski – ekspert, botanika

dr Jadwiga Sienkiewicz – ekspert, botanika

dr Grzegorz Rąkowski – ekspert, zoologia

mgr Małgorzata Hajto – ekspert, planowanie przestrzenne

dr Agnieszka Kuśmierz – ekspert, komunikacja społeczna

mgr inż. Małgorzata Bidłasik – ekspert, GIS

inż. Beata Krawczyńska – ekspert, GIS

mgr Jarosław Krawczyński – ekspert, GIS

INSTYTUT OCHRONY ŚRODOWISKA – PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
INSTITUTE OF ENVIRONMENTAL PROTECTION – NATIONAL RESEARCH INSTITUTE

Spis treści

1.	Etap wstępny pracy nad Planem.....	6
1.1	Informacje ogólne.....	6
1.2	Ustalenie terenu objętego Planem	7
1.3	Mapa obszaru Natura 2000.....	7
1.4	Opis założeń do sporządzenia Planu	8
1.5	Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem	10
1.6	Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu	13
1.7	Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności	14
1.8	Zespół Lokalnej Współpracy	21
2.	Etap II Opracowanie projektu Planu	24
2.1	Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony.....	24
2.2	Ogólna charakterystyka obszaru.....	26
2.3	Struktura własności i użytkowania gruntów	27
2.4	Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka	27
2.5	Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego	28
2.6	Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane.....	31
2.6.1.	Typy siedlisk przyrodniczych.....	32
2.6.2.	Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	32
2.6.3.	Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru.....	32
3.	Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem.....	35
4.	Analiza zagrożeń	38
5.	Cele działań ochronnych	40
6.	Ustalenie działań ochronnych	41
7.	Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony.....	48
8.	Wskazania do dokumentów planistycznych	50
9.	Przesłanki sporządzenia planu ochrony	50
10.	Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	51
11.	Zestawienie uwag i wniosków	55
12.	Literatura	56

Spis załączników

- Załącznik 1. Granica obszaru Natura 2000
- Załącznik 2. SDF
- Załącznik 3. Granice terenu objętego planem
- Załącznik 4. Mapa obszaru
- Załącznik 5. Struktura użytkowania wg Corine
- Załącznik 6. Plany i programy -mapy
- Załącznik 7. Przedmioty ochrony
- Załącznik 8. Ocena stanu siedlisk i gatunków
- Załącznik 9. Zagrożenia
- Załącznik 10. Działania ochronne
- Załącznik 11. Projekt SDF
- Załącznik 12. Zmiana granicy
- Załącznik 13. Mapy
- Załącznik 14. Sprawozdania ze spotkań ZLW
- Załącznik 15. Dokumentacja fotograficzna

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1 Informacje ogólne

Nazwa obszaru	LASY SKALISKIE
Kod obszaru	PLB280011
Opis granic obszaru	Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 1.
SDF	Standardowy Formularz Danych –załącznik 2
Położenie	województwo warmińsko-mazurskie, powiat węgorzewski, gmina Budry; powiat gołdapski, gmina Banie Mazurskie
Powierzchnia obszaru (w ha)	12644,7
Status prawny	Wg danych zawartych w pkt.1.8 SDF obszar zaklasyfikowany jako OSO we wrześniu 2011 r. Obszar specjalnej ochrony ptaków Lasy Skaliskie (kod obszaru PLB280011) został usankcjonowany obowiązującym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25, poz. 133 z późn. zm.).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	19.09.2011 r.
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Iwona Mirowska-Ibron, tel. +48895372109, e-mail: iwona.mirowska-ibron.olsztyn@rdos.gov.pl
Planista Regionalny	Zdzisław Cichocki, bm@ios.edu.pl , +48713281535
Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 pkt 2, 3 i 3a ustawy o ochronie przyrody.				

Teren objęty PZO: 100 % o powierzchni 12644,7 ha.

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 3.

1.3 Mapa obszaru Natura 2000

Mapa obszaru Natura 2000 – załącznik 4

1.4 Opis założeń do sporządzenia Planu

1. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6(1) dyrektywy siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.) oraz art. 4 dyrektywy ptasiej (DYREKTYWA Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. – Dz. U.L 020 26/01/2010).
2. Obszar Natura 2000 Lasy Skaliskie PLB2820011 o powierzchni 12644,7 ha został wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. nr 25, poz. 133).
Obszar specjalnej ochrony ptaków Lasy Skaliskie PLB280011 obejmuje kompleks leśny Lasów Skaliskich wraz z okalającymi go obszarami rolniczymi położonymi w dolinach rzek Gołdapy i Węgorapy. Obszar ten znajduje się na Pojezierzu Mazurskim, w mezoregionie Kraina Węgorapy. Krajobraz tego terenu jest efektem działalności ostatniego zlodowacenia – bałtyckiego. W rzeźbie terenu dominuje nieckowate obniżenie – dawna misa jeziorna otoczona wzniesieniami falistej powierzchni wysoczyzny moreny dennej. Pozostałościami po dawnym jeziorze są uroczyska Bagno Minta oraz Rysie Bagno. Rzędne terenu wahają się do ok. 100 m n.p.m. (w północnej części kompleksu leśnego do ok. 120 m n.p.m. w rejonie południowo-wschodniej granicy obszaru).
Sieć hydrograficzna na terenie Lasów Skaliskich jest bardzo rozwinięta. Przez obszar przepływają Gołdapa i Węgorapa. Cały obszar pocięty jest ponadto siecią rowów melioracyjnych. W wyniku prac melioracyjnych na początku XX w. powstał Kanał Brożajcki w celu przerzucenia wody z Gołdapy do Węgorapy. Jego funkcjonowanie spowodowało odwodnienie doliny Gołdapy w rejonie miejscowości Budry i ograniczyło naturalne wylewy rzek.
Na terenach leśnych dominują bory świerkowe i sosnowe, rosnące na znacznym obszarze na podłożu torfowym. Niewielkie enklawy z brzozą, olchą i dębem mają marginalne znaczenie lasotwórcze. Występujące wewnątrz Lasów Skaliskich Bagno Minta, w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX w. w związku z obniżeniem poziomu wód poddane sukcesji roślinności, jednak obecnie teren ten znowu odzyskuje charakter otwartego torfowiska (co spowodowane piętrzeniem wody przez bobry). W dolinach rzecznych Gołdapy i Węgorapy otaczających kompleks leśny występuje cała gama otwartych siedlisk, od naturalnych, zabagnionych dolin rzecznych, przez ekstensywnie użytkowane łąki, do terenów rolniczych użytkowanych intensywnie.
W obszarze Lasy Skaliskie gniazduje 21 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, w tym 4 gatunki zagrożone w kraju, umieszczone w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Za przedmioty ochrony w tym obszarze uznano 4 gatunki ptaków występujących w jego obrębie.
3. **Przedmiotem ochrony na obszarze są 4 gatunki ptaków:**
 - A089 Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*
 - A122 Derkacz *Crex crex*
 - A127 Żuraw *Grus grus*
 - A236 Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

Lista przedmiotów ochrony może ulec weryfikacji w toku prac.

4. Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.). Zakres prac związanych z przygotowaniem planu zadań ochronnych obejmuje:
 - a) zgromadzenie i weryfikację wiedzy na temat przedmiotów ochrony w obszarze,
 - b) określenie aktualnego stanu ochrony przedmiotów ochrony,
 - c) identyfikację zagrożeń dla zachowania lub osiągnięcia właściwego stanu ich ochrony,
 - d) określenie celów do osiągnięcia w okresie 10 lat obowiązywania planu,
 - e) określenie działań ochronnych niezbędnych do osiągnięcia założonych celów związanych z ochroną czynną, modyfikacją metod gospodarowania, uzupełnieniem stanu wiedzy,
 - f) określenie potrzeb monitorowania skutków zaplanowanych działań,
 - g) wskazanie zmian do istniejących dokumentów planistycznych.
5. Dokumentację projektu planu zadań ochronnych zestawia się etapowo w formie elektronicznej. Za pomocą publicznie dostępnego systemu teleinformatycznego będzie możliwe zapoznanie się z kolejnymi etapami stanu prac nad projektem planu zadań ochronnych i zgromadzonymi w ramach tych prac materiałami oraz z projektem planu.

Po przygotowaniu projektu planu zadań ochronnych, jak i w trakcie jego tworzenia będzie możliwe zgłaszanie uwag i wniosków, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1450 ze zm.) do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych na adres e-mail: iwona.mirowska-ibron.olsztyn@rdos.gov.pl.
6. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie zorganizuje spotkania dyskusyjne z udziałem przedstawicieli zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których wyznaczono obszar Lasy Skaliskie PLB280011. Grupa ta tworzy Zespół Lokalnej Współpracy na rzecz obszaru.
7. Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalny dyrektor ochrony środowiska, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.
8. Ustalenia planu zadań ochronnych mogą w sposób bezpośredni oddziaływać na:
 - a) organy administracji leśnej;
 - b) organy administracji samorządowej i terenowe organy administracji rządowej;
 - c) właścicieli i użytkowników gruntów rolnych, leśnych oraz wód a także właścicieli nieruchomości, w obrębie których występują przedmioty ochrony obszaru Lasy Skaliskie PLB280011
 - d) jednostki wojskowe;
 - e) przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność na obszarze Lasy Skaliskie PLB280011.

1.5 Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadł.	Pop. lęgowa	Pop. migr.	Ocena pop. / stopień reprezen.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / względna powierzch.	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
Z1	A104	jarząbek	<i>Bonasa bonasia</i>		35-60			D				
Z2	A223	włochatka zwyczajna	<i>Aegolius funereus</i>		0-2			D				
Z3	A234	dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>		3-4			D				
Z4	A236	dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>		7			D				
Z5	A238	dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>		8-15			D				
Z6	A239	dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>		2-3			C	C	C	C	
Z7	A021	bąk zwyczajny	<i>Botaurus stellaris</i>			2		D				
Z8	A030	bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>			1	P	D				
Z9	A031	bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>			67		D				
Z10	A072	trzmiełojad zwyczajny	<i>Pernis apivorus</i>			3		D				

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadł.	Pop. lęgowa	Pop. migr.	Ocena pop. / stopień reprezen.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / względna powierzch.	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
Z11	A074	kania ruda	<i>Milvus milvus</i>				P	D				
Z12	A075	bielik zwyczajny	<i>Haliaeetus albicilla</i>			1-2		D				
Z13	A081	błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>			4		D				
Z14	A082	błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>				P	D				
Z15	A084	błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>			1		D				
Z16	A089	orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>			9-10		C	B	C	C	
Z17	A097	kobczyk zwyczajny	<i>Falco vespertinus</i>				P	D				
Z18	A122	derkacz	<i>Crex crex</i>			80		C				
Z19	A127	żuraw	<i>Grus grus</i>			31-36	2000-3000	C	B	C	B	
Z20	A140	siewka złota	<i>Pluvialis apricaria</i>				P	D				
Z21	A166	łęczak	<i>Tringa glareola</i>				P	D				

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadł.	Pop. lęgowa	Pop. migr.	Ocena pop. / stopień reprezen.	Ocena st. zach.	Ocena izol. / względna powierzch.	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
Z22	A222	uszatka błotna	<i>Asio flammeus</i>				P	D				
Z23	A224	lelek zwyczajny	<i>Caprimulgus europaeus</i>			6		D				
Z24	A229	zimorodek zwyczajny	<i>Alcedo atthis</i>			7-10		D				
Z25	A246	lerka	<i>Lullula arborea</i>			35-45		D				
Z26	A320	mucholówka mała	<i>Ficedula parva</i>			6-10		D				
Z27	A338	gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>			20		D				

1.6 Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu

W dniu 19.09.2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wydał Obwieszczenie (WOPN – OON.6320.02.14.2011.IMI), w którym zawiadomił o przystąpieniu do opracowania projektów planów zadań ochronnych (PZO) dla obszarów Natura 2000: Puszcza Napiwodzko-Ramucka (PLB280007), Niecka Skaliska (PLH280049), Lasy Skaliskie (PLB280011), Kaszuny (PLH280040), Puszcza Piska (PLB280008). Informacja o przystąpieniu do sporządzenia PZO dla ww. obszarów została zamieszczona an stronie internetowej RDOŚ oraz na tablicach ogłoszeń gmin, na terenie których ww. obszary się znajdują, jak również opublikowana w prasie. Obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie zawiera również informacje o możliwości zapoznania się z dokumentacją, składania uwag i wniosków do projektu dokumentu.

Plany zadań ochronnych są sporządzane w ramach projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”. Przedmiotem poszczególnych dokumentów jest opracowanie na okres 10 lat planu działań służących przywróceniu i utrzymaniu właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony w ww. obszarach Natura 2000.

W procesie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Skalskie PLH280011 istotna jest rola Zespołu Lokalnej Współpracy tworzonych przy współudziale osób i podmiotów prowadzących działalność na objętych planem zadań ochronnych obszarach Natura 2000. W związku z tym, w porozumieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Olsztynie został utworzony Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW). Założono, że skład tego zespołu może być poszerzony w kolejnych etapach prac.

Zaplanowano przeprowadzenie w trakcie prowadzonych prac nad projektem PZO cyklu 3 warsztatów – spotkań dyskusyjnych ZLW, podczas których omawiane i dyskutowane będą kolejne etapy sporządzanego planu dla wypracowania wspólnej wizji skutecznej ochrony obszarów Natura 2000. Członkowie ZLW są każdorazowo informowani o terminach i miejscach spotkań dyskusyjnych listownie poprzez zaproszenia do uczestniczenia w spotkaniach zespołu wystosowane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie. Informacja o spotkaniach zamieszczana jest również każdorazowo na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Pierwsze z takich spotkań odbyło się 20.07.2012 r. w Gołdapi. Omówione na nim zostały podstawy prawne i organizacyjne prac nad projektem PZO oraz walory przyrodnicze obszaru, w tym przedmioty ochrony. Drugie spotkanie ZLW odbyło się 30.10.2019 w Baniach Mazurskich. Na tym spotkaniu omówiono wyniki prac terenowych, w tym zweryfikowaną listę przedmiotów ochrony i oceny stanu ochrony. Na trzecim spotkaniu ZLW, które odbyło się 4.12.2012 r. w Gołdapi, przedyskutowano zagrożenia przedmiotów ochrony, cele działań ochronnych, zakres tych działań.

W ramach projektu pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 działanie 5.3, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska udostępniła Platformę Informacyjno-Komunikacyjną (PIK) (<http://pzo.gdos.gov.pl/>), na której są umieszczane wszelkie materiały i informacje związane z tworzeniem planów zadań ochronnych dla ww. obszarów Natura 2000. Platforma ta daje wykonawcy możliwość prezentowania wyników prac i tym samym zapewnia każdemu zainteresowanemu możliwość zapoznania się z wynikami poszczególnych etapów prac nad PZO i komentowania ich. Częścią platformy jest forum dyskusyjne, gdzie każdy zainteresowany może się wypowiedzieć na tematy związane z ww. obszarami Natura 2000 i PZO tworzonymi dla tych obszarów.

1.7 Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona i zarządzanie obszarami NATURA 2000 i innymi formami ochrony przyrody, ▪ udostępnianie informacji o środowisku, w tym dokumentacji PZO oraz zweryfikowanego SDF obszaru ▪ wydanie zarządzenia w sprawie PZO dla obszaru ▪ udział w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko ▪ przeprowadzanie postępowań i wykonywanie innych zadań, o których mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie ▪ przeprowadzanie ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko w rejonie obszaru lub udział w tych ocenach ▪ współpraca z organami jednostek samorządu terytorialnego w rejonie obszaru, w sprawach ocen oddziaływania na środowisko i ochrony przyrody ▪ współpraca z organizacjami ekologicznymi działającymi w rejonie obszaru 	ul. Dworcowa 60 10-437 Olsztyn	tel. +48895372100 fax. +48895270423 e-mail: sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl
Urząd Marszałkowski Województwa Mazursko-Warmińskiego	zadania planistyczne województwa	ul. Emilii Plater 1 10-562 Olsztyn	tel. +48895219000 fax. +48895219569 e-mail: do@warmia.mazury.pl
Starostwo Powiatowe w Węgorzewie	<p>regionalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiniowanie rozwiązań przyjętych w projektach studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, - wykonanie obowiązków Ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne 	ul. 3 Maja 17B 11-600 Węgorzewo	tel. +48874270960 fax +48874270961 e-mail: starostwo@powiatwegorzewski.pl

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie i aktualizacja powiatowego programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami oraz przygotowywanie sprawozdań z ich realizacji - udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie na terenie powiatu - wykonywania pozwoleń wodno-prawnych na pobór wody lub wprowadzania ścieków do wód <p>wydawanie pozwoleń na budowę</p>		
Urząd Gminy Budry	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - planowanie i nadzór nad inwestycjami w infrastrukturze gospodarczej i mieszkaniowej wokół obszaru - zarządzanie terenami wokół obszaru ▪ promowanie obszaru jako waloru przyrodniczego gminy ▪ udostępnianie informacji o możliwym wpływie obszaru na działalność gospodarczą i inwestycje w jego sąsiedztwie ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych 	Al. Wojska Polskiego 27 11-606 Budry	tel. +48874278003 fax. +48874278017 e-mail: ug@budry.pl
Starostwo Powiatowe w Gołdapi	<p>regionalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiniowanie rozwiązań przyjętych w projektach studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, - wykonanie obowiązków Ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne - przygotowanie i aktualizacja powiatowego programu ochrony środowiska i planu gospodarki odpadami oraz przygotowywanie sprawozdań z ich realizacji - udostępnienie informacji o środowisku i jego 	ul. Krótka 1 19-500 Gołdap	tel. +48876154455 fax. +48876154445 e-mail: starostwo.goldapskie@post.p

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	<p>ochronie na terenie powiatu</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonywania pozwoleń wodno-prawnych na pobór wody lub wprowadzania ścieków do wód - wydawanie pozwoleń na budowę 		
Urząd Gminy Banie Mazurskie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - planowanie i nadzór nad inwestycjami w infrastrukturze gospodarczej i mieszkaniowej wokół obszaru - zarządzanie terenami wokół obszaru ▪ promowanie obszaru jako waloru przyrodniczego gminy ▪ udostępnianie informacji o możliwym wpływie obszaru na działalność gospodarczą i inwestycje w jego sąsiedztwie ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych 	ul. Konopnickiej 26 19-520 Banie Mazurskie	tel. +48876157172 fax. +48876157178 e-mail: ugbaniemaz@go2.pl
Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Olsztynie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ programowanie, planowanie, nadzorowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych na obszarze ▪ utrzymywanie wód i urządzeń melioracji wodnych podstawowych na obszarze 	10-526 Olsztyn ul. Partyzantów 24	tel. +48895217100 fax. +48895217101 e-mail: sekretariat@zmiuw.pl
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zespół ds. Zasobów Wodnych Olsztyn w Zarządzie Zlewni Pojezierza Mazurskiego, Biebrzy i Czarnej Hańczy w Giżycku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ planowanie i kontrola gospodarowania wodami obszaru ▪ określanie warunków korzystania z wód obszaru ▪ ustanawianie i znoszenie obwodów rybackich oraz użytkowanie jezior i rzek w zakresie gospodarki rybackiej ▪ opracowywanie studiów i planów ochrony przeciwpowodziowej w obszarze 	ul. Kopernika 13 10-510 Olsztyn	tel. +48895226965 fax. +48895226966 e-mail: olsztyn@warszawa.rzgw.gov.pl
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sprawowanie zarządu administracyjnego na terenie obszaru i w jego bezpośrednim sąsiedztwie ▪ kontrola wykonania zabiegów przewidzianych w 	ul. Lipowa 51 15-424 Białystok	tel: +48857481800 fax: +48856522373 e-mail: rdlp@bialystok.lasy.gov.pl

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Nadleśnictwo Czerwony Dwór	PUL nadleśnictw: Kartuzy i Strzebielino <ul style="list-style-type: none"> ▪ zarządzanie gospodarką leśną na terenie obszaru i w jego sąsiedztwie ▪ promowanie wartości przyrodniczych obszaru, edukacja ekologiczna społeczności lokalnych, udostępnianie informacji o terenie obszaru ▪ wykonanie zadań PUL nadleśnictwa na gruntach w zarządzie LP 	Czerwony Dwór 13 19-411 Świętajno	tel. +480875238511 fax. +480875238511 czerwonydwor@bialystok.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Borki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zarządzanie gospodarką leśną na terenie obszaru i w jego sąsiedztwie ▪ promowanie wartości przyrodniczych obszaru, edukacja ekologiczna społeczności lokalnych, udostępnianie informacji o terenie obszaru ▪ wykonanie zadań PUL nadleśnictwa na gruntach w zarządzie LP 	ul. 22 Lipca 4 11-612, Krukłanki	tel: +48874217045 fax: +48874217053 e-mail: borki@bialystok.lasy.gov.pl
Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie	zarządzanie terenami będącymi własnością lub w zarządzie wojska	ul. Saperska 1 10-073 Olsztyn	tel. +48895421600 fax. +48895421689 e-mail: sos@rziolsztyn.pow.mil.pl
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Węgorzewie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doradztwo w zakresie ekologii i ekonomiki rolno-środowiskowej ▪ prowadzenie szkoleń dotyczących rolnictwa, funduszy Unijnych, nowych technologii ▪ promowanie wsi i rolnictwa 	ul. Kraszewskiego 40 11-600 Węgorzewo	tel. +48874271221 fax. +48874271221 e-mail: pzdr.wegorzewo@w-modr.pl
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Gołdapi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ doradztwo w zakresie ekologii i ekonomiki rolno-środowiskowej ▪ prowadzenie szkoleń dotyczących rolnictwa, funduszy Unijnych, nowych technologii ▪ promowanie wsi i rolnictwa 	Plac Zwycięstwa 14 19-500 Gołdap	tel. +48876151957 fax. +48876151957 e-mail: pzdr.goldap@w-modr.pl
Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analizy, szkolenia i doradztwo z zakresu działalności rolniczej i świadomości ekologicznej rolników ▪ prowadzenie działań na rzecz rozwoju rynku rolnego, poprawy jakości wykorzystywanego 	ul. Lubelska 43a 10-410 Olsztyn	tel. +48895340567 fax. +48895340567 e-mail: wmirol@wmirol.org.pl

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	<p>sprzętu rolniczego i poprawy jakości produktów rolnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji gospodarczych na potrzeby producentów rolnych oraz innych przedsiębiorców ▪ kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki i rzetelnego postępowania w działalności gospodarczej ▪ współpraca w zakresie ochrony środowiska z organami ochrony środowiska 		
<p>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Warmińsko-Mazurski Oddział Regionalny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wparcie rolników, mieszkańców wsi, przedsiębiorców, samorządów lokalnych oraz podmiotów z sektora rybackiego w ramach realizacji programów sektorowych, takich jak Program rozwoju obszarów wiejskich i Program Operacyjny – Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - dofinansowywania modernizacji gospodarstw i z programów rolnośrodowiskowych, - szkoleń i doradztwa zawodowego dla rolników i posiadaczy lasów ▪ wypłaty dopłat unijnych dla rolników 	<p>ul. św. Wojciecha 2 10-038 Olsztyn</p>	<p>tel. 895210920/22 e-mail: warminsko-mazurski@arimr.gov.pl</p>
<p>Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obejmuje 12 gmin mazurskich, w tym Banie Mazurskie i Budry ▪ działania na rzecz edukacji ekologicznej społeczeństwa, usprawnienia gospodarki odpadami (selektywna zbiórka odpadów, budowa wspólnego zakładu utylizacji odpadów, likwidacja i rekultywacja starych składowisk odpadów) 	<p>ul. Wodna 4 11-500 Giżycko</p>	<p>tel. +48874291374 fax. +48874291375 e-mail: biuro@mzmgo.mazury.pl</p>

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Stowarzyszenie Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania na rzecz realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich (LSROR) opracowanej przez LGR; dla obszaru: gmin Węgorzewo, Ryn, Kruklanki, Miłki i Wydminy, Srokowo, Budry, Pozezdrze ▪ działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów rybackich i zależnych od rybactwa ▪ aktywizowanie i edukacja społeczności zamieszkujących obszary zależne od rybactwa 	ul. Portowa 2/3 11-600 Węgorzewo	tel. +48874270617 e-mail: a.kolasa@wp.pl
Stowarzyszenie Turystyki Wiejskiej „Mamry”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania na rzecz rozwoju obszaru, szczególności rozwoju turystyki, poprawy gospodarki wodno-ściekowej, rozwoju rolnictwa ▪ aktywizowanie i edukacja lokalnej społeczności 	ul. Teatralna 2/26 11-600 Węgorzewo	tel. +48604578573 e-mail: boguslawa_zouner@o2.pl
Związek Stowarzyszeń na rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich	działania na rzecz zrównoważonego rozwoju gmin północnego obszaru Wielkich Jezior Mazurskich poprzez działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców oraz wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych	ul. Portowa 2/3 11-600 Węgorzewo	tel.+4887427-06-17 e-mail: biuro@mazurylgd9.pl
Zrzeszenie Przedsiębiorców Ziemi Węgorzewskiej	działania na rzecz rozwoju gospodarczego rejonu, w tym rozwoju przedsiębiorczości	ul. Przemysłowa 7 11-600 Węgorzewo	tel. +48504069087 e-mail: grzegorzbukowski1234@gmail.com
Mazurska Grupa Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona przyrody ▪ promowanie wartości przyrodniczych obszaru, ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych, ▪ udostępnianie informacji o terenie obszaru ▪ organizacja projektów czynnej ochrony środowiska 	Sapałówka 14 19-520 Banie Mazurskie	tel. bd. e-mail: mazurska@otop.org.pl
Warmińsko-Mazurski Okręg Ligii Ochrony Przyrody	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona przyrody ▪ promowanie wartości przyrodniczych obszaru, ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych, ▪ udostępnianie informacji o terenie obszaru 	ul. Dąbrowszczaków 33 10-548 Olsztyn	tel. +480895273994 (w środy w godz. 9:00 – 12:00) e-mail: bd.
Biegnący Wilk, Republika Ściborska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona przyrody ▪ promowanie wartości przyrodniczych obszaru, 	Ściborki 6, 19-520 Banie Mazurskie	tel. +48604292997 e-mail: biegnacy-wilk@post.pl

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych, ▪ udostępnianie informacji o terenie obszaru ▪ organizacja projektów czynnej ochrony środowiska 		
Harcerski Ruch Ochrony Środowiska im. św. Franciszka z Asyżu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona przyrody ▪ promowanie wartości przyrodniczych obszaru, ▪ edukacja ekologiczna społeczności lokalnych, ▪ udostępnianie informacji o terenie obszaru ▪ organizacja projektów czynnej ochrony środowiska 	Ściborki 6, 19-520 Banie Mazurskie	tel. +48604292997 e-mail: biegnacy-wilk@post.pl
Polski Związek Wędkarski, oddział w Olsztynie	użytkowanie jezior i rzek w zakresie gospodarki rybackiej	Ul. Bałtycka 2, 10-136 Olsztyn	tel. bd. e-mail: zarzad@pzw.olsztyn.pl
Wiesław Bartosiewicz	właściciel elektrowni na kanale Brożajckim	Ul. Kilińskiego 18, 11-500 Giżycko	tel. bd. e-mail: bd.
Stowarzyszenie „Węgorapa – Gołdapa”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania na rzecz zrównoważonego rozwoju rejonu ▪ aktywizowanie i edukacja lokalnej społeczności 	Kajki 4 11-606 Budry	tel. +48874278090 e-mail: bd.
Komitet Ochrony Orłów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrona ptaków ▪ monitoring występowania orłów w rejonie, ich liczebności i rozrodu ▪ organizacja projektów czynnej ochrony ptaków ▪ edukacja w zakresie biologii i ekologii ptaków 	Andrzej Sulej Jurkowo 18 11-612 Krukłanki	tel. +48510143749 e-mail: andsulej@wp.pl
Klub Przyrodników	<ul style="list-style-type: none"> ▪ działania na rzecz ochrony przyrody, w tym: prowadzenie projektów czynnej ochrony, kształtowanie ochrony przyrody ▪ inspirowanie, koordynowanie i prowadzenie badań naukowych zmierzających do lepszego poznania przyrody regionu ▪ edukacja ekologiczna 	ul. 1 Maja 22 66-200 Świebodzin	tel: +48 68 3828236, +48 68 4756611 fax: +48 68 3828236 e-mail: kp@kp.org.pl

1.8 Zespół Lokalnej Współpracy

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
Iwona Mirowska-Ibron	Planista Regionalny	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	tel. +48895372109 e-mail: iwona.mirowska-ibron.olsztyn@rdos.gov.pl
Zdzisław Cichocki	Koordynator Planu, moderator	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48713281535 e-mail: bm@ios.edu.pl
Jan Borzyszkowski	Kierownik zespołu ekspertów	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48226223558 e-mail: jan.borzyszkowski@ios.edu.pl
Grzegorz Rąkowski	Ekspert ds. ochrony ptaków	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48226223558 e-mail: grozal@ios.edu.pl
Agnieszka Kuśmierz	Ekspert ds. komunikacji społecznej	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48226223558 e-mail: agnieszka.kusmierz@ios.edu.pl
Małgorzata Bidłasik	Ekspert ds. GIS	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	tel. +48226223558 e-mail: malgorzata.bidlasik@ios.edu.pl
Tadeusz Łyczewski	Przedstawiciel gminy	Urząd Gminy Budry	tel. +48874278003 e-mail: ug@budry.pl
Bogdan Maczuga	Przedstawiciel gminy	Urząd Gminy Budry	tel. +48517161770 e-mail: ug@budry.pl
Małgorzata Lenarczyk	Przedstawiciel powiatu	Starostwo Powiatowe w Gołdapi	tel. +48600967012 e-mail: lenarczyk.bios@powiatgoldap.pl
Łukasz Kacprzyk	Przedstawiciel powiatu	Starostwo Powiatowe w Gołdapi	tel. +48876154432 e-mail: kacprzyk.bios@powiatgoldap.pl
Ryszard Bogusz	Przedstawiciel gminy	Urząd Gminy Banie Mazurskie	tel. +48876157172 e-mail: bd.
Łukasz Kondratowicz	Przedstawiciel gminy	Urząd Gminy Banie Mazurskie	tel. +48876157172 e-mail: ugbaniemaz@go2.pl
Adam Kwiatkowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	tel. +48857481825 e-mail: adam.kwiatkowski@bialystok.lasy.gov.pl
Tomasz Liwak	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Czerwony Dwór	tel. +48875238511 e-mail: tomasz.liwak@bialystok.lasy.gov.pl
Mariusz Kimszal	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Czerwony Dwór	tel. +48500038909 e-mail: m.kimszal@bialystok.lasy.gov.pl

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
Paweł Augustynowicz	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Czerwony Dwór	tel. +48875238511 e-mail: pawel.augustynowicz@bialystok.lasy.gov.pl
Krzysztof Nodzykowski	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Czerwony Dwór	tel. +48845238511 e-mail: czerwonydwor@bialystok.lasy.gov.pl
Piotr Gawrycki	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Borki	tel. +48876155861 e-mail: piotr.gawrycki@bialystok.lasy.gov.pl
Anna Sznajderowicz	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Borki	tel. +48608631379 e-mail: anna.sznajderowicz@bialystok.lasy.gov.pl
Kazimierz Sarżyński	Przedstawiciel Lasów Państwowych	Nadleśnictwo Borki	tel. +48876155861 e-mail: kazimierz.sarzynski@bialystok.lasy.gov.pl
Stanisław Konior	Przedstawiciel regionalnego biura gospodarki wodnej i użytkowników obwodów rybackich	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zespół ds. Zasobów Wodnych Olsztyn w Zarządzie Zlewni Pojezierza Mazurskiego, Biebrzy i Czarnej Hańczy w Giżycku	tel. +48874284964 e-mail: gizycko@warszawa.rzgw.gov.pl
Anna Sawicka-Mułyk	Przedstawiciel regionalnego biura gospodarki wodnej i użytkowników obwodów rybackich	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie Zespół ds. Zasobów Wodnych Olsztyn w Zarządzie Zlewni Pojezierza Mazurskiego, Biebrzy i Czarnej Hańczy w Giżycku	tel. +48874282209 e-mail: gizycko@warszawa.rzgw.gov.pl
Kamil Lipiec	Przedstawiciel regionalnego zarządu melioracji i urządzeń wodnych	Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Olsztynie	tel. +48507253891 e-mail: kamillipiec1@poczta.onet.pl
Anna Falińska	Przedstawiciel rolników	Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza	tel. +48605655957 e-mail: soltysskocz@wp.pl
Maria Jujka-Rodziewicz	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Mazurska Grupa Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków	tel. +48876155861 e-mail: maria.jujka@otop.org.pl
Szymon Czernek	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Mazurska Grupa Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków	Sapałówka 14, 19-520 Banie Mazurskie tel. +48502492128 e-mail: mazurska@otop.org.pl
Dariusz Morsztyn	Przedstawiciel organizacji	Harcerski Ruch Ochrony	tel. +480604292997

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
	pozarządowej	Środowiska im. św. Franciszka z Asyżu, „Biegnący Wilk”, Republika Ściborska	e-mail: biegnacy-wilk@post.pl
Jan Werchowicz	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury	tel. +48608084530 e-mail: janekw34@wp.pl
Justyna Glińska	Przedstawiciel rolników	rolnik – gospodarstwo indywidualne	tel. +48666383577 e-mail: justyna.a.glinska@gmail.com
Krzysztof Gliński	Przedstawiciel użytkownika wód	elektrownia wodna Brożajce	tel. +48692097857 e-mail: krzyglinski@gmail.com
Jerzy Półtorak	Przedstawiciel biura urządzania lasu	Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej	tel. +48668009740 e-mail: jerzy.poltorak@bialystok.buligl.pl
Jan Bułas	Przedstawiciel rolników	rolnik – gospodarstwo indywidualne	tel. e-mail: bd.
Zenon Iliasz	Przedstawiciel lokalnej organizacji pozarządowej	Stowarzyszenie “Wegorapa – Gołdapa”	tel. +48874278090 e-mail: s.p.budry@wp.pl
Jaromir Krajewski	Przedstawiciel parku krajobrazowego i urzędu marszałkowskiego	Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej	tel. +48876159727 e-mail: rominten@onet.pl
Andrzej Sulej	Przedstawiciel lokalnej organizacji pozarządowej	Komitet Ochrony Orłów	tel. +48510143749 e-mail: andsulej@wp.pl
Paweł Pawlaczyk	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Klub Przyrodników	tel.+48 600482110 email: pawpawla@wp.pl
Monika Kotulak	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Klub Przyrodników	tel.: - e-mail: kotulak.m@gmail.com

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1 Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
<i>Plany/programy/strategie/ projekty</i>	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwała nr XXXIII/505/02 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 lutego 2002 r.	Określenie uwarunkowań realizacji dokumentu oraz kierunki rozwoju i zasady kształtowania struktur przestrzennych na terenie województwa.	Informacje dotyczące zasobów przyrodniczych mają ograniczoną wartość z uwagi na ogólny i „wtórny” ich charakter. Planowane kierunki rozwoju przestrzennego województwa oraz sposoby ich realizacji powinny być uwzględnione przy formułowaniu zadań ochronnych i innych postanowień PZO.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
	Program małej retencji województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2006-2015 Uchwała nr 66/379/07/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11 grudnia 2007 r.	Określenie uwarunkowań realizacji dokumentu, w tym zasobów wodnych i potrzeb dla rolnictwa, przemysłu i gospodarki komunalnej oraz potrzeb i możliwości rozwoju urządzeń wodnych.	Informacje dotyczące zasobów przyrody ożywionej mają ograniczoną wartość z uwagi na „wtórny” charakter. Planowane działania powinny być uwzględnione przy formułowaniu zadań ochronnych i innych postanowień PZO.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego
	Plan rozwoju lokalnego Gminy Budry Uchwała Nr XVII/117/04 Rady Gminy Budry z dnia 23 czerwca 2004 r.	Przedstawienie informacji dotyczących środowiska przyrodniczego w kontekście uwarunkowań do rozwoju społeczno-gospodarczego. Główne informacje zawarte w dokumencie dotyczą sytuacji gospodarczej i infrastruktury	Informacje dotyczące zasobów przyrodniczych mają ograniczoną wartość z uwagi na ich bardzo ogólny i „wtórny” charakter. Planowane kierunki rozwoju gminy oraz sposoby ich realizacji powinny być uwzględnione przy formułowaniu zadań ochronnych i innych postanowień PZO.	http://www.budry.internetdsl.pl/.-id=453.htm

	społecznej i technicznej. Dokument określa hierarchię celów i działań zmierzających do rozwoju gminy.		
Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budry Uchwała nr XXX/138/01 Rady Gminy Budry z dnia 18 czerwca 2001r., Uchwała XXXIV/203/2009 Rady Gminy Budry z dnia 20 października 2009 r.	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	Wartość informacji dot. uwarunkowań przyrodniczych ograniczona ze względu na ich ogólność oraz „wtórny” charakter. Ustalenia dokumentów do uwzględnienia przy formułowaniu zadań ochronnych i innych postanowień PZO	http://bip.warmia.mazury.pl/budry_gmina_wiejska/akty/58/68/uchwalenia_zmiany_studium_uwarunkowan_i_kierunkow_zagospodarowania_przestrzennego_gminy_Budry/
Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Banie Mazurskie Uchwała nr X/76/2004 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 23 kwietnia 2004 r.	Przedstawienie informacji dotyczących środowiska przyrodniczego w kontekście uwarunkowań do rozwoju społeczno-gospodarczego. Główne informacje zawarte w dokumencie dotyczą sytuacji gospodarczej i infrastruktury społecznej i technicznej. Dokument określa hierarchię celów i działań zmierzających do rozwoju gminy.	Informacje dotyczące zasobów przyrodniczych mają ograniczoną wartość z uwagi na ich bardzo ogólny i „wtórny” charakter. Planowane kierunki rozwoju gminy oraz sposoby ich realizacji powinny być uwzględnione przy formułowaniu zadań ochronnych i innych postanowień PZO.	http://bip.warmia.mazury.pl/banie_mazurskie_gmina_wiejska/212/287/Plan_Rozwoju_Lokalnego_Gminy_Banie_Mazurskie/
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Banie Mazurskie Uchwała nr XXVIII/130/2000 Rady Gminy Banie	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	Wartość informacji dot. uwarunkowań przyrodniczych ograniczona ze względu na ich ogólność oraz „wtórny” charakter. Ustalenia dokumentów do uwzględnienia przy formułowaniu zadań ochronnych i innych postanowień PZO	Urząd Gminy Banie Mazurskie

	Mazurskie z dnia 30 sierpnia 2000 r.			
	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi: Banie Mazurskie, Miczuły, Dąbrówka Polska, Grodzisko. Uchwała nr XXIV/132/2009 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 28 października 2009 r.	Zakres – zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.	Wartość informacji dot. uwarunkowań przyrodniczych ograniczona ze względu na ich ogólność oraz „wtórny” charakter. Ustalenia dokumentów do uwzględnienia przy formułowaniu zadań ochronnych i innych postanowień PZO	http://bip.warmia.mazury.pl/banie_mazurskie_gmina_wiejaska/akty/59/264/W_sprawie_miejscowego_planu_zagospodarowania_przestrzennego_czesci_wsi__Banie_Mazurskie__Miczuly__Dabrowka_Polska__Grodzisko/
Raporty	Raport oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia: Odtworzenie - kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Stare Koryto Węgorapy, gm. Banie Mazurskie. M. Grzybowski, B. Wziętek, Sz. Czernek	Zakres – zgodnie z przepisami prawa.	Informacje przydatne w ocenie zagrożeń przedmiotów ochrony na obszarze Natura 2000.	RDOŚ Olsztyn

2.2 Ogólna charakterystyka obszaru

2.3 Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Lasy	Skarb Państwa, grunty prywatne	4866,77	38,49%
Grunty orne	Skarb Państwa, grunty prywatne	5462,38	43,2%
Łąki pastwiska stałe	Skarb Państwa, grunty prywatne	2247,59	17,77%
Wody stojące	Skarb Państwa, grunty prywatne	67,38	0,53%
Grunty zabudowane	Skarb Państwa, grunty prywatne	0,62	0,005%

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 5.

2.4 Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu
Inne	Skarb Państwa, grunty prywatne	815,83	Program rolno-środowiskowy
Sady	Skarb Państwa, grunty prywatne	31,17	Program rolno-środowiskowy
Trwałe użytki zielone	Skarb Państwa, grunty prywatne	844,74	Program rolno-środowiskowy
Tereny zadrzewione lub zakrzewione	Skarb Państwa, grunty prywatne	47,83	Program rolno-środowiskowy

2.5 Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwała nr XXXIII/505/02 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12 lutego 2002 r.	Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (sporządzający i wdrażający dokument); Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego (uchwalający). Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko została przeprowadzona.	<i>Brak ustaleń mogących zagrażać przedmiotom ochrony w obszarze Natura 2000.</i>		
Program małej retencji województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2006-2015 Uchwała nr 66/379/07/III Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 11 grudnia 2007 r.	Przewodniczący Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego (sporządzający i wdrażający dokument); Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego (uchwalający). Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie została przeprowadzona.	<i>Brak ustaleń mogących zagrażać przedmiotom ochrony w obszarze Natura 2000.</i>		
Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budry Uchwała nr XXX/138/01 Rady Gminy Budry z dnia 18 czerwca 2001r., Uchwała XXXIV/203/2009 Rady Gminy Budry z dnia 20 października 2009 r.	Wójt Gminy Budry (sporządzający i wdrażający dokument); Rada Gminy w Budrach (uchwalający) Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko została przeprowadzona. <i>(Prognoza ocenia jedynie zmiany Studium obejmujące fragment terenu gminy w obrębie miejscowości Budry).</i>	Wskazanie terenów proponowanych dolesień na północny zachód od wsi Budry. <i>Proponowana zmiana ustaleń Studium w zakresie wskazanym w rozdziale 8.</i>	Derkacz <i>Crex crex</i> – stanowisko na północny zachód od wsi Budry.	
		Dopuszczenie realizacji elektrowni wiatrowych na podstawie planów miejscowych bez wskazania lokalizacji. Przywołanie przepisów ochrony przyrody dot. obszarów Natura 2000. <i>Proponowana zmiana ustaleń</i>	A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<i>Studium w zakresie wskazanym w rozdziale 8.</i>	A236 Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Banie Mazurskie Uchwała nr XXVIII/130/2000 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 30 sierpnia 2000 r.	Wójt Gminy Banie Mazurskie (sporządzający i wdrażający dokument); Rada Gminy w Baniach Mazurskich (uchwalający) Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko nie została przeprowadzona.	<i>Brak ustaleń mogących zagrażać przedmiotom ochrony w obszarze Natura 2000.</i>		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi: Banie Mazurskie, Miczuły, Dąbrówka Polska, Grodzisko. Uchwała nr XXIV/132/2009 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 28 października 2009 r.	Wójt Gminy Banie Mazurskie (sporządzający i wdrażający dokument); Rada Gminy w Baniach Mazurskich (uchwalający) Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko została przeprowadzona.	Ustalenie przeznaczenie terenów dla dwóch zespołów elektrowni wiatrowych znajdujących się w obrębach Banie mazurskie i Dąbrówka Polska. Ustalenie całkowitej wysokości obiektów – 180 m. <i>Proponowana zmiana ustaleń dokumentu w zakresie wskazanym w rozdziale 8.</i>	A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A127 Żuraw <i>Grus grus</i> A236 Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	Nie wskazano.
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego elektrowni wiatrowych w obrębie geodezyjnym Grodzisko, Dąbrówka.	Wójt Gminy Banie Mazurskie (sporządzający i wdrażający dokument); Rada Gminy w Baniach Mazurskich (uchwalający) Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko została przeprowadzona.	Ustalenie przeznaczenie terenów dla zespołu elektrowni wiatrowych w obrębie geodezyjnym Grodzisko, Dąbrówka. Ustalenie wysokości obiektów o wysokości 80-100	A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Nie wskazano.

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
<p>Uchwała nr XXI/140/2005 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 13 października 2005 r. i</p> <p>Uchwała nr XXI/144/2005 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 13 października 2005 r.</p>		<p>m.</p> <p><i>Proponowana zmiana ustaleń dokumentu w zakresie wskazanym w rozdziale 8.</i></p>	<p>A127 Żuraw</p> <p><i>Grus grus</i></p> <p>A236 Dzięcioł białogrzbiety</p> <p><i>Dendrocopos leucotos</i></p>	
<p>Odtworzenie - kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta rzeki Stare Koryto Węgorapy, gm. Banie Mazurskie</p>	<p>Wójt Gminy Banie Mazurskie (wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach)</p>	<p><i>Brak potrzeby dostąpienie od realizacji przedsięwzięcia.</i></p>		

Rastrowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 6.

2.6 Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Gatunki zwierząt						
A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	C		9-10	Siedliska punktowe w rozproszeniu na całym terenie: miejsca gniazdowania zlokalizowane na obrzeżu Lasów Skaliskich, a żerowiska – na terenach otwartych poza lasami	Dobry	Sprawdzono 4 punktowe siedliska lęgowe oraz żerowiska w dolinie Węgorapy. Ogólnie stan ochrony siedlisk właściwy, strefy ochronne wyznaczone są jedynie wokół 4 stanowisk lęgowych najważniejsze zagrożenia – niebezpieczeństwo kolizji z elektrowniami wiatrowymi i zmniejszenie powierzchni żerowisk w wyniku zalesiania obszarów rolniczych lub intensyfikacji rolnictwa.
A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	C		80	Siedliska w rozproszeniu na całym terenie, nu użytkach zielonych w szerokich dolinach Węgorapy, Gołdapy i innych cieków	Dobry	Sprawdzono 8 siedlisk lęgowych w dolinach Gołdapy i Węgorapy. Ogólnie stan ochrony siedlisk właściwy. Główne zagrożenia to: drapieżnictwo norki amerykańskiej, zbyt wczesne terminy koszenia łąk, zalesianie łąk, ich zarastanie w wyniku zaprzestania użytkowania, zamiana łąk w pola uprawne.
A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	C		31-36	Siedliska rozproszone na całym terenie ostoi. Miejsce zlotowisk jesiennych na Bagnie Minta.	Dobry	Sprawdzono 6 siedlisk lęgowych i obrzeża zabagnionego miejsca zlotowisk na Bagnie Minta Ogólnie stan ochrony siedlisk właściwy. Najważniejsze zagrożenia to możliwość kolizji z elektrowniami wiatrowymi oraz możliwość zamian poziomu wody na miejscu zlotowisk na Bagnie Minta.

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
A236 Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i>	C		2-3	Siedliska rozmieszczone w starych drzewostanach olchowych w północnej części Lasów Skaliskich.	Dobry	Sprawdzono 2 siedliska lęgowe. Ogólnie stan ochrony siedlisk właściwy. Najważniejsze zagrożenia to zbyt mała liczba starych drzewostanów liściastych oraz drzew dziuplastych obumierających i martwych

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 7.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

Nie dotyczy.

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Nie dotyczy.

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Ptaki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej

A089 Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*

Orlik krzykliwy jest bardzo nielicznym ptakiem lęgowym występującym głównie we wschodniej i północnej części Polski. Jest umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako gatunek najmniejszej troski (kategoria LC). Jest to gatunek wymagający ochrony strefowej, zgodnie z Rozp. MŚ z dnia 12.10.2011 w sprawie ochrony gat. zwierząt Dz.U. nr 237, poz.1419. Jest to dość duży ptak drapieżny o długości ciała 61-66 cm, rozpiętości skrzydeł 145-168 cm i masie ciała 1,4-1,5 kg. Zakłada gniazda na drzewach w lasach liściastych i mieszanych, często o podłożu wilgotnym, położonych w pobliżu mokradeł, łąk i terenów rolniczych o urozmaiconym krajobrazie, które stanowią jego tereny lęgowe. Gniazduje zarówno w dużych kompleksach leśnych

(ale zazwyczaj na ich obrzeżu), jak i na terenach półotwartych o mozaikowym krajobrazie. Ważnym elementem łowiska są pojedyncze drzewa i słupy mogące służyć jako stanowiska obserwacyjne. Żywi się drobnymi zwierzętami, najczęściej gryzoniami. Jest gatunkiem terytorialnym, a sąsiadujące pary lęgowe dzieli dystans co najmniej 1 km. Do lęgów przystępuje w kwietniu kwiecień. Składa najczęściej 2 jaja. Młode wylęgają się po ok. 39 dniach, przy czym przeżywa jedynie starsze i silniejsze pisklą. Młode pozostaje pod opieką rodziców przez 55-60 dni.. Populacja lęgowa orlika krzykliwego w obszarze Natura 2000 PLB280011 „Lasy Skaliskie” jest szacowana na 9-10 par, co stanowi ok. 0,5% ogólnokrajowej populacji lęgowej.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – w ostatnich latach zanotowano niewielki wzrost liczebności populacji (wg danych monitoringu ptaków GIOŚ)

Stan zachowania w obszarze – C (po weryfikacji)

Zagrożenia – niebezpieczeństwo kolizji z elektrowniami wiatrowymi i zmniejszenie powierzchni żerowisk w wyniku zalesiania obszarów rolniczych lub intensyfikacji rolnictwa.

A122 Derkacz *Crex crex*

Derkacz jest w Polsce średnio liczny gatunek lęgowy. Derkacz występuje na terenie całej Polski, liczniej na wschodzie kraju. Ptak ma długość ciała 25-30 cm, rozpiętość skrzydeł 40-50 cm i masę ciała 138-155 g. Charakterystyczne ubarwienie wierzchu ciała tworzą pióra czarne w środku i jasno obrzeżone na zewnątrz. Skrzydła są rdzawobrzowe, a boki głowy i szyi – niebieskoszare z rdzawym pasem pośrodku. Zasiedla tereny otwarte i półotwarte, szczególnie wilgotne, ekstensywnie użytkowane łąki oraz turzycowiska, a także pola uprawne. Jest ptakiem wszystkożernym, lecz głównym składnikiem jego pokarmu są owady. Jest gatunkiem wędrownym, zimuje na afrykańskiej sawannie. Wyprowadza dwa lęgi w roku, pierwszy: na przełomie maja i czerwca, drugi – na przełomie czerwca i lipca. Gniazduje na ziemi, w otoczeniu wysokiej roślinności zielnej, często przy kępie krzewów. Lęg składa się z 8-11 jaj wysiadanych przez 16-19 dni. Młode uzyskują niezależność od rodziców po 34-38 dniach od wyklucia. Wielkość populacji lęgowej w obszarze Natura 2000 PLB280011 „Lasy Skaliskie” ocenia się na 80 odżywiających się samców, co stanowi nieco ponad 0,2% ogólnokrajowej populacji lęgowej.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – wyraźny spadek liczebności w ciągu ostatnich lat (wg danych monitoringu ptaków GIOŚ)

Stan zachowania w obszarze – C (po weryfikacji)

Zagrożenia – drapieżnictwo norki amerykańskiej, zbyt wczesne terminy koszenia łąk, zalesianie łąk, ich zarastanie w wyniku zaprzestania użytkowania, zamiana łąk w pola uprawne.

A127 Żuraw *Grus grus*

Nieliczny ptak lęgowy na niżu Polski. W ostatnich latach jego populacja w naszym kraju dynamicznie wzrasta. Jest jeden z największych krajowych ptaków o długości ciała 105-130 cm, rozpiętości skrzydeł 200-230 cm i masie ciała 3-8 kg. Obie płcie są ubarwione podobnie, samiec jest nieco większy. Upierzenie całego ciała jest popielate, z czarno-białą szyją i głową oraz czerwoną plamą na potylicy. Jest to gatunek wędrowny zimujący w zachodniej Europie i północnej Afryce. Na legowiska przylatuje od początku lutego do początku marca. Przed jesiennym odlotem, we wrześniu i październiku żurawie gromadzą się na stałych wspólnych noclegowiskach. Gatunek zasiedla szerokie spektrum siedlisk mokradłowych, najczęściej podmokłe lasy oraz śródleśne mokradła i brzegi jezior. Żeruje na terenach otwartych, najczęściej na ekstensywnie użytkowanych łąkach i polach. Żywi się pokarmem roślinnym, bezkręgowcami i drobnymi kręgowcami. Do lęgów przystępuje w marcu. Gniazdo zakłada na platformie lub kępie otoczonej wodą lub bagnem. Lęg składa się najczęściej z 2 jaj wysiadanych przez ok. 31 dni. Liczebność żurawia w obszarze Natura 2000 PLB280011 „Lasy Skaliskie” jest oceniana na 31-36 par lęgowych, co stanowi ok. 0,25% krajowej populacji lęgowej. Podczas jesiennych zlotowisk gromadzi się tu 2000-3000 osobników tego gatunku i jest to jedno z najważniejszych w północno-wschodniej Polsce miejsc gromadzenia się tego gatunku przed jesienną migracją.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – w ciągu ostatnich 10 wyraźny wzrost liczebności (wg danych z monitoringu ptaków GIOŚ)

Stan zachowania w obszarze – C (po weryfikacji)

Zagrożenia – możliwość kolizji z elektrowniami wiatrowymi oraz możliwość zamian poziomu wody na miejscu zlotowisk na Bagnie Minta.

A239 Dzięcioł białogrzbity *Dendrocopos leucotos*

Dzięcioł białogrzbity jest bardzo nielicznym licznym gatunkiem lęgowym w Polsce, występującym niemal wyłącznie we wschodniej części kraju. Jest umieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako gatunek bliski zagrożenia (kategoria NT). Długość jego ciała wynosi 24-26 cm, rozpiętość skrzydeł 38-40 cm a masa ciała 100-110 g. Upierzenie jest czarno-białe, z dobrze widocznymi białymi pręgami na skrzydłach i grzbiecie. Samiec ma czerwony wierzch głowy. Jest gatunkiem osiadłym. Zasadza stare drzewostany liściaste w większych kompleksach leśnych, preferuje drzewostany o niewielkim zwarciu. Zagęszczenie populacji waha się od 0,3 pary/km² w lasach gospodarczych do 1 pary/km² w starodrzewach. Żywi się głównie larwami owadów żyjącymi w rozkładającym się drewnie. Gniazduje w wykutej przez siebie dziupli. Do lęgów przystępuje pod koniec marca. Samica składa 3-5 jaj. Ich wysiadywanie trwa 11 dni. Młode opuszczają dziuplę po 25-28 dniach. Jego populacja lęgowa w obszarze Natura 2000 PLB280011, „Lasy Skaliskie” jest oceniana na 2-3 pary, co stanowi ok. 0,5% ogólnokrajowej populacji lęgowej.

Stan zachowania w sieci Natura 2000 – w ciągu ostatnich kilku lat populacja stabilna (wg danych z monitoringu ptaków GIOŚ)

Stan zachowania w obszarze – C (po weryfikacji)

Zagrożenia – zbyt mała liczba starych drzewostanów liściastych oraz drzew dziuplastych obumierających i martwych.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Gatunki	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku u wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	A089	Stanowiska łącznie w obszarze	Parametry populacji		FV	FV	FV	Siedliska punktowe w rozproszeniu na całym terenie, ma obrzeżu kompleksu Lasów Skaliskich. Znanych jest 10 stanowisk lęgowych gatunku, jedynie wokół 4 z nich wyznaczono strefy ochronne. Stan ochrony siedlisk właściwy, zagrożenia nieliczne, wymaga wyznaczenia stref ochronnych
			Parametry siedliska gatunku		FV	FV		
			Szanse zachowania gatunku		FV	FV		
Derkacz <i>Crex crex</i>	A122	Stanowiska łącznie w obszarze	Parametry populacji		FV	FV	FV	Gatunek dość liczny w obszarze, stan ochrony siedlisk właściwy, zagrożenia nieliczne, wymaga działań ochrony czynnej
			Parametry siedliska gatunku		FV	FV		
			Szanse zachowania gatunku		FV	FV		
Żuraw <i>Grus grus</i>	A127	Stanowiska łącznie w	Parametry populacji		FV	FV	FV	Gatunek dość liczny w obszarze, stan ochrony siedlisk właściwy,

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Gatunki	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku u wg skali FV, UI, U2	Uwagi
		obszarze	Parametry siedliska gatunku		FV	FV		zagrożenia nieliczne
			Szanse zachowania gatunku		FV	FV		
			Szanse zachowania gatunku		FV	FV		
Dzięciol bia-łogrzbiety-<i>Dendrocopos martius</i>	A236	Stanowiska łącznie w obszarze	Parametry populacji		FV	FV	FV	Gatunek ma 2-3 stanowiska w obszarze, stan ochrony siedlisk właściwy, zagrożenia nieliczne
			Parametry siedliska gatunku		FV	FV		
			Szanse zachowania gatunku		FV	FV		

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 8.

Stan ochrony populacji poszczególnych gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w PLB „Lasy Skaliskie” określono na podstawie dostępnych danych, w tym przede wszystkim na podstawie informacji zawarte w następujących publikacjach:

- Szymkiewicz M, Górski A. 2008. Wyniki inwentaryzacji awifauny na terenie proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 280011 (IBA PL 036) Lasy Skaliskie (maszynopis).
- Chmielewski S., Stelmach R. (red.) 2009: Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji. Część I. Bogucki Wydawnictwo Naukowe
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.) 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki.
- Plan urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Czerwony Dwór na okres 01.01.2004–31.12.2013. Program ochrony przyrody. Biuro zarządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Białymstoku.

- Rąkowski G., Smogorzewska M., Walczak M. 2010: „Obszary Natura 2000 w Polsce I. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków”. Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa
- Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) 2007: „Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004” red. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Wykorzystano również dane z monitoringu ptaków prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, udostępnione na stronie internetowej: <http://monitoringptakow.gios.gov.pl>

Informacje o populacjach ptaków będących przedmiotami ochrony, uzyskane z dostępnych źródeł literaturowych i internetowych zostały następnie zweryfikowane w terenie, na podstawie obserwacji ptaków w ich siedliskach oraz na podstawie informacji uzyskanych od członków Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków (OTOP) i pracowników Nadleśnictwa Czerwon Dwór.

Ponieważ, jak dotąd, nie ma opracowanego zestawu wskaźników określających parametry stanu ochrony populacji ptaków, stanu ochrony ich siedlisk oraz szans zachowania gatunku, oceny te zostały oparte na własnej wiedzy eksperckiej oraz na informacjach uzyskanych w terenie i z wymienionych wyżej źródeł literaturowych oraz internetowych. Przy ocenianiu tych parametrów wykorzystano wskazówki i informacje zawarte w publikacjach:

- Gromadzki M. (red.) 2004: „Ptaki cz. I i II. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 200 – podręcznik metodyczny, tom 7 i 8.”. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Chylarecki P., Sikora, A., Cenian Z. (red.) 2009: „Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia”, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa.

Przy dokonywaniu tych ocen, a także przy określeniu ogólnej oceny stanu ochrony danego gatunku, brano pod uwagę przede wszystkim następujące parametry i czynniki:

1. Liczebność gatunku na obszarze PLB „Lasy Skaliskie”
2. Liczebność gatunku w Polsce
3. Trendy populacyjne gatunku w Polsce i w Europie
4. Stan zachowania siedlisk gatunku na obszarze PLB „Lasy Skaliskie”
5. Stopień wykorzystania potencjalnych siedlisk przez gatunek na obszarze PLB „Lasy Skaliskie”
6. Istniejące i potencjalne zagrożenia dla gatunku i jego siedlisk
7. Biologia gatunku
8. Stopień podatności gatunku na antropopresję
9. Zdolności adaptacyjne gatunku do zmieniających się warunków siedliskowych

Dla oceny stanu ochrony populacji największe znaczenie miały parametry nr 1, 2 i 7, w tym przede wszystkim wyniki inwentaryzacji ptaków w Lasach Skaliskich, wykonanej w 2008 r. przez BULiGL. Dla oceny stanu ochrony siedlisk najważniejsze znaczenie miały parametry 4 i 5, dokonane przede wszystkim na podstawie weryfikacji terenowej. Dla oceny szans zachowania gatunku zaś największe znaczenie miały parametry nr 1,2, 3, 4, 6, 8 i 9. Na podstawie opisanych powyżej kryteriów i metodyk ogólny stan ochrony wszystkich gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze PLB „Lasy Skaliskie”: orlika krzykliwego, derkacza, żurawia i dzięcioła białostrzybnego, określono jako właściwy (FV).

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
1.	A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	Stanowiska łącznie w obszarze	kolizje z liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi (D02.01.01, C03.03), brak stref ochronnych wokół wszystkich stanowisk lęgowych (G05.07)	degradacja żerowisk w wyniku zmiany sposobu użytkowania gruntów (A02.01) lub zalesiania (B01)
2.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Stanowiska łącznie w obszarze	zbyt wczesne terminy koszenia łąk (A03), zaprzestanie użytkowania rolniczego terenów trawiastych (A02.01), samoistne zarastanie i zalesianie łąk (B01) presja drapieżników: norka amerykańska, jenot, lis(K03.04). zamiana łąk w pola uprawne (A02.01)	zabudowa terenów otwartych (E01.03)
3.	A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	Stanowiska łącznie w obszarze	kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi (D02.01.01, C03.03)	osuszanie mokradeł (J02.01.02)
4.	A236 Dzięcioł białostrzygi <i>Dendrocopos leucotos</i>	Stanowiska łącznie w obszarze	utrata i degradacja siedlisk w wyniku usuwania z drzewostanów martwych i dziuplastych drzew (B02.04), zbyt mała ilość starych drzewostanów (B02.02)	prowadzenie prac leśnych w okresie lęgowym ptaków (B07)

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 9.

Najważniejsze zagrożenia dla gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 „Lasy Skaliskie”, można podzielić na kilka rodzajów, w zależności od charakteru tych zagrożeń oraz dziedziny gospodarki, której zagrożenia te dotyczą. Zdecydowana większość zagrożeń ma charakter antropogeniczny, a jedynie bardzo nieliczne związane są z czynnikami naturalnymi, takimi jak sukcesja zbiorowisk roślinnych, czy naturalne zmiany poziomu wód w ciekach.

Pierwsza grupa zagrożeń związana jest z gospodarką leśną. Należą do niej następujące rodzaje zagrożeń:

- utrata siedlisk w wyniku usuwania z lasu martwych i dziuplastych drzew (B02.04)
- zbyt mała liczba potencjalnych miejsc gniazdowania związana ze zbyt małą ilością starych drzewostanów (B02.02)

- prowadzenie prac leśnych w pobliżu miejsc gniazdowania w sezonie lęgowym ptaków (B07)
- zalesianie terenów otwartych (B01)

Zagrożenia te dotyczą gatunków leśnych, a w szczególności dzięcioła białogrzbietego.

Druga grupa zagrożeń jest związana z gospodarką rolną. Należą do niej następujące rodzaje zagrożeń:

- zamiana użytków zielonych w pola uprawne i inne formy intensyfikacji rolnictwa (A02.01),
- wprowadzanie upraw monokulturowych (A02.01),
- zaprzestanie użytkowania rolniczego terenów trawiastych (A02.01),
- likwidacja śródpolnych zadrzewień, zabagnień i oczek wodnych (B07),
- upraszczanie struktury krajobrazu rolniczego (B07),
- zbyt wczesne terminy koszenia łąk (A03),
- chemizacja rolnictwa (A07).

Zagrożenia te dotyczą przede wszystkim gatunków związanych z terenami otwartymi i użytkowymi rolniczo, w tym głównie gniazdującego w takich siedliskach derkacza oraz żerujących na tych terenach orlika krzykliwego i żurawia.

Do pozostałych ważniejszych zagrożeń należą:

- drapieżnictwo, w tym głównie drapieżnictwo agresywnej, inwazyjnej norki amerykańskiej (K03.04); zagraża to głównie derkaczowi
- kolizje z napowietrznymi liniami energetycznymi i elektrowniami wiatrowymi (D02.01.01, C03.03); kolizje takie, a w szczególności kolizje z elektrowniami wiatrowymi, które są zlokalizowane w stosunkowo niedużej odległości od ostoi, stanowią potencjalne zagrożenie dla orlika krzykliwego i żurawia
- zmiana stosunków wodnych, czyli obniżenie bądź podwyższenie poziomu wody (J02.01.02),, stanowi potencjalne zagrożenie dla żurawia, w tym w szczególności dla miejsca jesiennych zlotowisk tego gatunku na śródleśnym bagnie Minta
- brak stref ochronnych wokół wszystkich stanowisk lęgowych orlika krzykliwego (G05.07)

5. Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	Stanowiska łącznie w obszarze	FV	Utrzymanie niepogorszonego stanu ochrony – szczególna ochrona miejsc gniazdowania i żerowisk	10 lat
A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Stanowiska łącznie w obszarze	FV	Utrzymanie niepogorszonego stanu ochrony – szczególna ochrona biotopów lęgowych	10 lat
A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	Stanowiska łącznie w obszarze	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony – szczególna ochrona miejsc jesiennych zlotowisk	10 lat
A236 Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	Stanowiska łącznie w obszarze	FV	Utrzymanie niepogorszonego stanu ochrony – szczególna ochrona biotopów lęgowych	10 lat

Stan ochrony wszystkich gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 „Lasy Skaliskie” określono jako właściwy (FV). Głównym celem ochrony w przypadku wszystkich tych gatunków jest utrzymanie niepogorszonego stanu ochrony, a dodatkowymi celami: szczególna ochrona biotopów lęgowych i miejsc gniazdowania, ochrona żerowisk orlika krzykliwego i miejsc jesiennych zlotowisk żurawia. Jako perspektywę osiągnięcia założonych celów działań ochronnych przyjęto okres obowiązywania Planu Zadań Ochronnych – 10 lat.

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
A081 Orlik krzykliwy	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	Nr	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
	1	Objęcie wszystkich stanowisk gatunku ochroną strefową	Objęcie wszystkich gniazd ochroną strefową zgodnie z Rozp. MŚ z dnia 12.10.2011 w sprawie ochrony gat. zwierząt Dz.U. nr 237, poz.1419	Miejsca gniazdowania gatunku znane oraz nowe, identyfikowane podczas inwentaryzacji	Cały okres obowiązywania Planu		RDOŚ w Gdańsku, Nadleśnictwo Czerwony Dwór
	2	Ochrona żerowisk	Zapobieganie zalesianiu użytków zielonych stanowiących żerowiska orlika krzykliwego	Wszystkie użytki zielone na terenie ostoi	Cały okres obowiązywania Planu		RDOŚ w Olsztynie, właściciele gruntów, ARiMR
3	Ochrona populacji	Zapobieganie lokalizacji farm wiatrowych w obrębie ostoi i w odległości 20 km od jej granic	Cały obszar ostoi	Cały okres obowiązywania Planu		RDOŚ w Olsztynie, gminy Banie Mazurskie i Budry,	

							starostwa powiatowe w Gołdapi i Węgorzewie
<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>						
<i>I</i>	Monitoring populacji lęgowej	Liczenie zajętych terytoriów lęgowych	Cały obszar ostoi	Corocznie wg metodyki GIOŚ	10		RDOŚ w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze, przy współudziale Nadleśnictwa Czerwony Dwór,
<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>						
<i>I</i>	Aktualizacja wiedzy o występowaniu gatunku	Wykonanie dokładnej inwentaryzacji aktualnie zajmowanych gniazd	Cały obszar ostoi	Jednorazowo w 2014 lub 2015 r.	5		RDOŚ w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze, przy współudziale Nadleśnictwa Czerwony Dwór
<i>Nr</i>	<i>Zwiększenie powierzchni siedlisk / siedlisk gatunku objętych ochroną w ramach obszaru Natura 2000</i>						

A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Nr	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	1	Użytkowanie łąk	Stosowanie koszenia 1 raz w roku (działanie obligatoryjne). Stosowanie koszenia po 31 VII, na wysokości 5-15 cm, rozłożenie koszenia większych powierzchni łąk na kilka dni (działania fakultatywne)	Siedliska łąkowe na użytkach zielonych w obrębie ostoi	Cały okres obowiązywania Planu	1,37 /ha (koszty koszenia)	ARiMR, RDOŚ w Olsztynie, właściciele/zarządcy gruntów
	Nr	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
	1	Utrzymanie odpowiedniej struktury siedlisk łąkowych	Utrzymanie ekstensywnego wykorzystania użytków zielonych, niezabudowywanie, niezalesianie i niezamienianie ich w pola uprawne, prowadzenie ekstensywnego wypasu	Siedliska łąkowe na użytkach zielonych w obrębie ostoi	Cały okres obowiązywania Planu		ARiMR, RDOŚ w Olsztynie, właściciele/zarządcy gruntów
	2	Ochrona populacji	Redukcja populacji norki amerykańskiej, przez odstrzał lub odłów, redukcja populacji jenota i lisa przez odstrzał	Siedliska łąkowe na użytkach zielonych w obrębie ostoi	Cały okres obowiązywania Planu		PZŁ
	3	Ochrona populacji	Zapobieganie lokalizacji ferm norki amerykańskiej na terenie ostoi i w odległości co najmniej 50 km od jej granic	Cały obszar ostoi	Cały okres obowiązywania Planu		RDOŚ w Olsztynie, gminy
	Nr	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
	1	Monitoring populacji łąkowej	Liczenie odzywających się samców	Wybrane powierzchnie badawcze	Co 3 lata wg metodyki GIOŚ	6	RDOŚ w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze

	<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>				
	<i>N</i>	<i>Zwiększenie powierzchni siedlisk / siedlisk gatunku objętych ochroną w ramach obszaru Natura 2000</i>				
A127 Żuraw Grus grus	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>				
	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>				
	<i>1</i>	Ochrona siedlisk	Zabezpieczenie miejsca jesiennych zlotowisk na śródleśnym bagnie Minta. Wykonanie odpowiedniego urządzenia hydrologicznego umożliwiającego regulację poziomu wody na Kanale Minckim odprowadzającym wodę z bagna Minta, aby zachować odpowiedni poziom wody na tym torfowisku.	Kanał Mincki	2014 lub 2015 r.	5 RDOŚ w Olsztynie, RZGW
	<i>2</i>	Ochrona populacji	Zapobieganie lokalizacji farm wiatrowych w obrębie ostoi i w odległości 20 km od jej granic	Cały obszar ostoi	Cały okres obowiązywania Planu	RDOŚ w Olsztynie, gminy Banie Mazurskie i Budry, starostwa powiatowe w Gołdapi i Węgorzewie
	<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>				

	<i>I</i>	Monitoring populacji lęgowej	Liczenie par lęgowych	Cały obszar ostoi	Co 3 lata wg metodyki GIOŚ	6	RDOŚ w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze, przy współudziale Nadleśnictwa Czerwony Dwór
	<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
	<i>N</i>	<i>Zwiększenie powierzchni siedlisk / siedlisk gatunku objętych ochroną w ramach obszaru Natura 2000</i>					
A239 Dzięcioł białogrzbity <i>Dendrocopos leucotos</i>	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z ochroną czynną</i>					
	<i>Nr</i>	<i>Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania</i>					
	<i>I</i>	Utrzymanie odpowiedniego stanu siedlisk	Stosowanie rębni złożonych o niewielkiej ingerencji w drzewostan. Pozostawianie wszystkich stojących i leżących martwych drzew. Pozostawienie 10% powierzchni manipulacyjnej do naturalnego rozpadu. Średni lub długi okres odnowienia. Pozyskiwanie nie więcej niż 10-20% w 10-cioleciu.	Siedliska lasowe , OL i OLJ występujące w oddz.: 195-199,220-221, 216-219, 240-243, 99-105, 153-155 oraz wzdłuż rzeki Bachutki	Cały okres obowiązywania Planu	Działania w ramach PUL	RDOŚ w Olsztynie Nadleśnictwo Czerwony Dwór
	<i>Nr</i>	<i>Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych</i>					
<i>I</i>	Monitoring	Liczenie zajętych terytoriów	Odpowiednie siedliska	Co 4 lata wg	4	RDOŚ	

	populacji lęgowej	lęgowych	w całym obszarze ostoi	metodyki GIOŚ		w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze, przy współdziale Nadleśnictwa Czerwony Dwór
<i>Nr</i>	<i>Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony</i>					
<i>I</i>	Uzupełnianie wiedzy o przedmiocie ochrony.	Przeprowadzenie rozpoznania w zakresie wykrywania nowych miejsc gniazdowania	Odpowiednie siedliska w całym obszarze ostoi	Jednorazowo w 2014 lub 2015 r.	5	RDOŚ w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze, przy współdziale Nadleśnictwa Czerwony Dwór,
<i>Nr</i>	<i>Zwiększenie powierzchni siedlisk / siedlisk gatunku objętych ochroną w ramach obszaru Natura 2000</i>					

Wektorowa warstwa informacyjna systemów informacji przestrzennej GIS – załącznik 10.

Umieszczone w powyższej tabeli proponowane działania ochronne w obszarze PLB „Lasy Skaliskie” zostały opracowane z uwzględnieniem przesłanych propozycji i uwag przygotowanych przez członków Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków oraz z uwzględnieniem ustaleń z przedstawicielami Lasów Państwowych dokonanych podczas spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy, a także z uwzględnieniem innych uwag i propozycji zgłaszanych podczas tych spotkań przez różne osoby i instytucje.

Stan ochrony wszystkich 4 gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze PLB „Lasy Skaliskie” został uznany za właściwy (FV). Dla każdego z tych gatunku przewidziano działania ochronne, które w okresie obowiązywania PZO pozwolą na zachowanie niepogorszonego stanu ochrony tych gatunków.

Dla orlika krzykliwego przewidziano dokładną inwentaryzację aktualnie zajmowanych stanowisk lęgowych oraz wyznaczenie wokół wszystkich stanowisk lęgowych stref ochronnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt z dnia 12 października 2011 r. (Dz.U. 2011, nr 237, poz. 1419).

Dla dzięcioła biało-grzbiatego przewidziano przeprowadzenie rozpoznania w zakresie nowych miejsc występowania gatunku w obrębie obszaru „Lasy Skaliskie”.

Dla wszystkich 4 gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarze PLB „Lasy Skaliskie” przewidziano zadania ochronne polegające na monitoringu populacji, który powinien być prowadzony wg metodyki GIOŚ, ze zróżnicowaną częstotliwością, w zależności od gatunku. Prowadzenie monitoringu pozwoli na gromadzenie informacji o stanie ochrony tych gatunków oraz o skuteczności zastosowanych działań ochronnych.

Dla każdego z 4 gatunków zaproponowano różne formy działań ochronnych mających na celu ochronę ich siedlisk. W przypadku orlika krzykliwego są to działania mające na celu utrzymanie nie pogorszonego stanu żerowisk tego gatunku. W przypadku derkacza są to działania mające na celu utrzymanie ekstensywnego wykorzystania użytków zielonych, które są głównymi siedliskiem tego gatunku. W przypadku żurawia zaproponowano działania ochronne mające na celu ochronę miejsc jesiennych zlotowisk. W przypadku dzięcioła biało-grzbiatego zaproponowane działania ochronne mają na celu zachowanie odpowiedniej struktury siedlisk właściwych dla tego gatunku.

Dla obu gatunków dużych ptaków, będących przedmiotami ochrony w PLB „Lasy Skaliskie”, czyli dla orlika krzykliwego i żurawia, które są narażone na kolizje ze znajdującymi się w okolicy elektrowniami wiatrowymi, zaplanowano działania mające na celu zapobieganie lokalizacji takich elektrowni w sąsiedztwie ostoi.

Zaplanowanym działaniem ochronnym derkacza, istotnym także dla innych gatunków wodno-błotnych występujących na terenie obszaru PLB „Lasy Skaliskie”, jest redukcja populacji norki amerykańskiej oraz dwu innych drapieżników: jenota i lisa.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Szacowany koszt (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny
A089 Orlik krzykliwy <i>Aquila pomarina</i>	Utrzymanie niepogroszonego stanu ochrony – szczególna ochrona miejsc gniazdowania i żerowisk	Liczebność bezwzględna	Liczba zajętych terytoriów	Liczenie zajętych rewirów, kontrola stref ochronnych	Corocznie, dwukrotnie w sezonie lęgowym (20.IV-5.V i 15-31.VII)	Cały obszar ostoi	10 tys.	RDOS w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze, przy współudziale Nadleśnictwa Czerwony Dwór
A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Utrzymanie niepogroszonego stanu ochrony – szczególna ochrona siedlisk lęgowych: utrzymanie ekstensywnego wykorzystania użytków zielonych	Liczebność względna	Liczba zajętych terytoriów	Liczenie odzywających się samców	Co 3 lata, dwukrotnie w sezonie lęgowym (20.V-10.VI i 20.VI-30.VI)	5 powierzchni próbnych o obszarze 4 km ² w rejonach występowania właściwych dla gatunku siedlisk	6 tys.	RDOS w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze

Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Szacowany koszt (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny
A127 Żuraw <i>Grus grus</i>	Utrzymanie niepogroszonego stanu ochrony – szczególna ochrona miejsc jesiennych zlotowisk	Liczebność bezwzględna	Liczba par lęgowych	Liczenie par lęgowych	Co 3 lata, 1 raz w sezonie lęgowym (25.III-20.IV)	Cały obszar ostoi	6 tys.	RDOŚ w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze, przy współudziale Nadleśnictwa Czerwony Dwór
A236 Dzięcioł białogrzbity <i>Dendrocopos leucotos</i>	Utrzymanie niepogroszonego stanu ochrony – szczególna ochrona siedlisk lęgowych	Liczebność bezwzględna	Liczba zajętych terytoriów	Liczenie zajętych terytoriów	Co 4 lata jednorazowo w sezonie lęgowym (15.III-10.IV)	Odpowiednie siedliska na całym obszarze ostoi	4 tys.	RDOŚ w Olsztynie, OTOP, inne organizacje przyrodnicze, przy współudziale Nadleśnictwa Czerwony Dwór

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
<p>Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Budry Uchwała nr XXX/138/01 Rady Gminy Budry z dnia 18 czerwca 2001 r. i Uchwała XXXIV/203/2009 Rady Gminy Budry z dnia 20 października 2009 r.</p>	<p>Zmiana dotyczy wyznaczenia w rysunku Studium terenów pod zalesienia. Proponuje się odstąpienie od zalesień łąk – siedliska derkacza - położonych na południowy zachód od wsi Budry.</p> <p>Zmiana dotyczy dopuszczenie realizacji elektrowni wiatrowych na podstawie planów miejscowych bez wskazania lokalizacji. Proponuje się wprowadzenie zapisu zakazującego lokalizację elektrowni wiatrowych na terenie gminy.</p>
<p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi: Banie Mazurskie, Miczuły, Dąbrówka Polska, Grodzisko. Uchwała nr XXIV/132/2009 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 28 października 2009 r.</p>	<p>Zmiana dotyczy ustalenia terenów przeznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych. Proponuje się odstąpienie od ustalenia dotyczącego realizację elektrowni wiatrowych.</p>
<p>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego elektrowni wiatrowych w obrębie geodezyjnym Grodzisko, Dąbrówka. Uchwała nr XXI/140/2005 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 13 października 2005 r. i Uchwała nr XXI/144/2005 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 13 października 2005 r.</p>	<p>Zmiana dotyczy ustalenia terenów przeznaczonych pod lokalizację elektrowni wiatrowych. Proponuje się odstąpienie od ustalenia dotyczącego realizację elektrowni wiatrowych.</p>

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Nie przewiduje się wykonania planu ochrony.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Zaproponowano zmiany w SDF przedstawione w poniższej tabeli. Propozycja zmian w SDF (Plik PDF)– załącznik 11. Nie proponuje się znaczących zmian granic obszaru (jego powiększenia bądź zmniejszenia), zaproponowano jedynie dostosowanie granic obszaru do danych katastralnych. Wektorowa warstwa informacyjna GIS zawierająca zmienione granice obszaru – załącznik 12.

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1	PTAKI WYMIENIONE W Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG	PTAKI WYMIENIONE W Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG	Zmiana przepisów
2	brak	A217 <i>Glaucidium passerinum</i> Populacja rozrodcza P Populacja D	Zmiana nastąpiła w wyniku uzyskania informacji o występowaniu gatunku od opiekunów ostoi ptaków „Lasy Skaliskie” z ramienia OTOP
3	brak	A241 <i>Picoides tridactylus</i> Populacja rozrodcza P Populacja D	Zmiana nastąpiła w wyniku uzyskania informacji o występowaniu gatunku od opiekunów ostoi ptaków „Lasy Skaliskie” z ramienia OTOP
4	OPIS OBSZARU Obszar obejmuje Lasy Skaliskie oraz doliny rzek Gołdapi i Węgorapy. Na terenach leśnych dominują bory świerkowe i sosnowe, na znacznym obszarze rosnące na podłożu torfowym. Niewielkie enklawy z brzozą, olchą i dębem mają marginalne znaczenie lasotwórcze. Wewnątrz Lasów Skaliskich występuje "Bagno Minta", w latach 1980/1990 poddane znacznej sukcesji roślinności, jednak ostatnio dzięki spiętrzeniu wody przez bobry, teren ten znowu odzyskuje charakter otwartego torfowiska. W dolinach rzecznych otaczających kompleks leśny występuje cała gama otwartych siedlisk, od naturalnych, zabagnionych dolin	4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU: Obszar, położony przy granicy państwowej z rosyjskim obwodem kaliningradzkim, obejmuje zwarty kompleks leśny porastający Nieckę Skaliską, stanowiącą rozległe obniżenie w widłach Węgorapy i Gołdapy, oraz fragmenty przyległych dolin obu tych rzek, z tzw. Wielką Pętlą Węgorapy, jaką rzeka ta zatacza przed przecięciem granicy. Teren ostoi jest w większości płaski i w znacznej części zabagniony, urozmaicenie rzeźby stanowią ostańcowe wzgórza w obrębie niecki i wzniesienia morenowe na jej krawędziach. Lasy Skaliskie, które zajmują około połowy powierzchni ostoi, przecina Kanał Brożajcki łączący Gołdapę z Węgorapą, z którym łączy się sieć kanałów odwadniających lasy. Wśród zbiorowisk leśnych dominują bory świerkowe i sosnowo-	Nowy opis pełniej charakteryzuje teren ostoi

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	<p>rzecznych, przez ekstensywnie użytkowane łąki, do wielkoobszarowych terenów o intensywnym tempie uprawy. W wyniku prac melioracyjnych na początku XX w. powstał Kanał Brożajcki, który spowodował odwodnienie doliny Gołdapi w okolicach Budr. Przerzucenie wody z Gołdapi do Węgorapy ograniczyło naturalne wylewy rzek.</p>	<p>świerkowe, w większości rosnące na przesuszonym torfie. Charakterystycznym zbiorowiskiem jest świerczyna na torfie. Mniejsze powierzchnie zajmują bory mieszane i grądy. W centrum Lasów Skaliskich znajduje się Bagno Minta – niegdyś otwarte torfowisko – obecnie w większości zarośnięte krzewami i młodym lasem. Na obrzeżu lasów, w dolinach Gołdapy i Węgorapy, przeważają ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska, pocięte siecią rowów melioracyjnych, oraz uprawy rolne. Omawiany obszar niemal dokładnie pokrywa się z siedliskowym obszarem Natura 2000 „Niecka Skaliska” PLH280023 i leży w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy. Zachowaniu i utrzymaniu siedlisk cennych gatunków ptaków w Lasach Skaliskich sprzyja stosunkowo niewielkie zaludnienie obszaru oraz ekstensywna gospodarka łąkarska prowadzona na otaczających lasy rozległych łąkach i pastwiskach w dolinach Węgorapy i Gołdapy.</p>	
5	<p>4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE W ostoi występuje co najmniej 16 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 1 gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występują: jarząbek, orlik krzykliwy (PCK), żuraw. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego (C2) żurawia.</p>	<p>4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE Lasy Skaliskie są istotną w skali regionu ostoją lęgową ptaków leśnych, a także ważnym miejscem odbywania jesiennych zlotów żurawi <i>Grus grus</i>, które gromadzą się tu w tym okresie w skupiskach liczących 2000–3000 osobników. Jest to jeden z najważniejszych w północno-wschodniej Polsce rejonów gromadzenia się żurawi podczas jesiennych migracji. Ogółem gniazdują tu 23 gatunki ptaków wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, w tym 7 gatunków zagrożonych w Polsce, umieszczonych w polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Na uwagę zasługuje stosunkowo znaczna liczebność lęgowej populacji derkacza <i>Crex crex</i> (80 odzywających się samców) oraz należące do najwyższych w regionie zagęszczenie populacji lęgowych orlika krzykliwego <i>Aquila pomarina</i> (9–11 par lęgowych) i bociana białego <i>Ciconia ciconia</i> (67 par lęgowych), który m.in. tworzy dużą kolonię lęgową we wsi Zabrost Wielki. Na uwagę zasługuje także gniazdowanie rzadkich gatunków dzięciołów: dzięcioła biało-grzbietego <i>Dendrocopos leucotos</i> (2-3 pary lęgowe) i trójpalczastego <i>Picoides tridactylus</i>, oraz sów: włośchatki <i>Aegolius funereus</i> i sówecki <i>Glaucidium passerinum</i>.</p>	<p>Nowy opis lepiej charakteryzuje wartość przyrodniczą obszaru</p>
6	4.3. ZAGROŻENIA	4.3. ZAGROŻENIA	Nowy opis lepiej charakteryzuje

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	<p>Zaniechanie dotychczasowego użytkownika rolnego, intensyfikowanie użytkownika ornego, uprawa łąk, zakładanie upraw plantacyjnych jak również wyręb starodrzewu i drzew dziuplastych, sadzenie monokultur drzew, nieuzasadnione siedliskowo stosowanie zrębów zupełnych, zagęszczanie sieci szlaków zrywkowych i dróg leśnych oraz odwodnienia, zakłócenie naturalnych stosunków wodnych, prostowanie i skracanie cieków, przerzuty wody sztucznymi kanałami, brak gospodarki pastwiskowo-łąkarskiej na obszarach nieleśnych, techniczna zabudowa brzegów cieków.</p>	<p>Do największych zagrożeń dla awifauny i jej siedlisk na omawianym obszarze należą zmiany stosunków wodnych, intensyfikacja produkcji rolnej na użytkach zielonych oraz ich zamiana w pola orne i wielkoobszarowe uprawy monokulturowe, likwidacja śródłąkowych i śródpolnych mokradel i zadrzewień, zalesienie lub naturalne zarastanie użytków zielonych, a także zbyt mała ilość starych drzewostanów oraz drzew dziuplastych, martwych i obumierających, których obecność jest istotna dla zachowania, m.in. rzadkich gatunków dzięciołów i sów. Dla dużych ptaków, jak bociany, żuraw, orlik krzykliwy i bielik zagrożenie stanowią istniejące w okolicy ostoi elektrownie wiatrowe. Dla derkacza zagrożeniem jest zbyt wczesne koszenie łąk. W kategorii zagrożenia należy traktować także brak wyznaczonych stref ochronnych wokół wszystkich stanowisk lęgowych gatunków, które wymagają tego typu ochrony, jak np. orlik krzykliwy, włochatka i sóweczka.</p>	<p>współczesne zagrożenia dla ptaków występujących w obrębie obszaru</p>
7	<p>4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa. Sidło P.O., Błaszowska B. & Chylarecki P. (red.) 2004 Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP. Warszawa Sikora A., Rhde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007 Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 Bogucki Wyd. Nauk., Poznań Sikora A., Zieliński P. 2004 Zagrożone i nieliczne ptaki Niecki Skaliskiej na Mazurach. Not. Orn. 45 120-150 Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP Marki Zakład Ornitologii PAN 2003 materiały niepublikowane Zapisy poprzedniej wersji formularza SFD. Wersje historyczne dostępne w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska bądź na europejskiej witrynie internetowej http://natura2000.eea.europa.eu/</p>	<p>4.6. DOKUMENTACJA – ŹRÓDŁA DANYCH: Chmielewski S., Stelmach R. (red.) 2009. Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji. Część I, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań Chylarecki P., Sikora, A., Ceniań Z. (red.) 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa. Czernek Sz., Jujka-Radziejcz M. (OTOP) – materiały niepublikowane. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – dane dotyczące monitoringu ptaków na stronie internetowej http://monitoringptakow.gios.gov.pl Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki cz. I i II. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 200 – podręcznik metodyczny, tom 7 i 8. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Głowaciński Z. (red.) 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa. Rąkowski G., Smogorzewska M., Walczak M. 2010. Obszary Natura 2000 w Polsce I. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków. Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa Sidło P.O., Błaszowska B., Chylarecki P. (red.) 2004. Ostoje</p>	<p>Spis literatury został uzupełniony o pozycje nowsze i bardziej aktualne</p>

Lp.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
		<p>ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP, Warszawa. Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań. Sikora A., Zieliński P. 2004 Zagrożone i nieliczne ptaki Niecki Skaliskiej na Mazurach. Not. Orn. 45: 120-150. Szymkiewicz M., Górski A. 2008. Wyniki inwentaryzacji awifauny na terenie proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 280011 (IBA PL 036) Lasy Skaliskie (maszynopis). Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki. Zakład Ornitologii PAN 2003 materiały niepublikowane Zapisy poprzedniej wersji formularza SFD. Wersje historyczne dostępne w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska bądź na europejskiej witrynie internetowej http://natura2000.eea.europa.eu/</p>	

L.p.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
1.	Plik PDF mapy (mapa 2 w załączniku 14) i wektorowa warstwa informacyjna GIS (załącznik 13)	Dostosowanie granic do danych katastralnych.

11. Zestawienie uwag i wniosków

Lp.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Moduł B		
	Moduł C		

Mapy tematyczne – załącznik 13.

Sprawozdania ze spotkań ZLW – załącznik 14.

12. Literatura

- Chmielewski S., Stelmach R. (red.) 2009. Ostoje ptaków w Polsce. Wyniki inwentaryzacji. Część I, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Chylarecki P., Sikora, A., Cenian Z. (red.) 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Czernek Sz., Jujka-Radziejewicz M. (OTOP) – materiały niepublikowane.
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – dane dotyczące monitoringu ptaków na stronie internetowej <http://monitoringptakow.gios.gov.pl>
- Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki cz. I i II. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 200 – podręcznik metodyczny, tom 7 i 8. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
- Głowaciński Z. (red.) 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.
- Rąkowski G., Smogorzewska M., Walczak M. 2010. Obszary Natura 2000 w Polsce I. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków. Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa
- Sidło P.O., Błaszowska B., Chylarecki P.(red.) 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP, Warszawa.
- Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Sikora A., Zieliński P. 2004 Zagrożone i nieliczne ptaki Niecki Skaliskiej na Mazurach. Not. Orn. 45: 120-150.
- Szymkiewicz M., Górski A. 2008. Wyniki inwentaryzacji awifauny na terenie proponowanego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 280011 (IBA PL 036) Lasy Skaliskie (maszynopis).
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki.
- Zakład Ornitologii PAN 2003 materiały niepublikowane
- Zapisy poprzedniej wersji formularza SFD. Wersje historyczne dostępne w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska bądź na europejskiej witrynie internetowej <http://natura2000.eea.europa.eu/>